V.74 Osvícený mudrc jedná ve světě, zatímco je jeho vědomí pevně ustáleno v Pravdě.

VASIŠTHA pokračoval: Nejvyšší Já si jako ve hře vytvoří představu těla a zakusí pocit, že se stalo tělem. Vše, co vytvoří tuto iluzi světa, vznikne jako fata morgána na poušti. Přelud se rozšíří jako vlna na moři a označí se různými jmény, například mysl, rozlišovací schopnost, pocit ega, skryté sklony, smysly. Mysl a pocit ega ve skutečnosti nejsou dvě různé věci, je to jedno a totéž. Rozdíl je jen v pojmenování. Mysl znamená pocit ega a to, čemu se říká pocit ega, je mysl. Pouze nevědomý člověk si myslí, že jedno se rodí z druhého. Podobně by mohl tvrdit, že bělost se rodí ze sněhu.

Co se týká mysli a pocitu ega, zmizí-li jedno, zmizí i druhé. Proto místo toho, aby ses zabýval představou omezení a osvobození, zanechej všech tužeb a skrze pochopení a nezaujatost skoncuj s pocitem ega. Jakmile v tobě vznikne přání „kéž jsem osvobozen“, je mysl znovu oživena, prožívá nové představy a vytváří tělo. Pak vznikají další představy jako „já to dělám“, „já to prožívám“ a „já to vím“. Všechny tyto představy jsou stejně iluzorní jako fata morgána v poušti. A dokud není jejich iluzornost pochopena, je mysl tímto přeludem přitahována, podobně jako je zvíře zmateno a přitahováno fatou morgánou. Jsou-li však představy rozpoznány jako iluzorní, potom mysl nepřitahují a nematou. Člověk se nenechá zmást přeludem, o němž ví, že je přelud. Tak jako lampa zcela rozptýlí temnotu, tak pochopení Skutečnosti navždy vykoření všechny představy a podmíněnosti.

Pokud se člověk upřímně zamyslí a řekne si, že „tělo je jen netečná hmota a není třeba kvůli němu toužit po potěšení“, všechny tužby odpadnou. A jakmile tužby odpadnou, člověk v sobě zakusí blaženost a nejvyšší klid a mír. Člověk poznání neboli mudrc získá odvahu a pevnost a září svou vlastní nádherou. Prožívá nejvyšší spokojenost. Je osvícený a vnitřní světlo v něm jasně plane. Poznává Já jako bezforemné, ale všemi formami prostupující. Poznává Já jakožto Já všeho a Pána všeho.

Člověk poznání si pamatuje, jak byl v minulosti ovládán tužbami, a směje se své někdejší nevědomosti. Nepobývá ve špatné společnosti, je oproštěn od psychického trápení a pevně ustálen v poznání Já. Je všemi uznáván, vyhledáván a oslavován, ale zůstává k tomu lhostejný. Nedává a nebere, neuráží a neuctívá, nejásá a netruchlí. Je mudrcem osvobozeným za života. Je mudrcem, který zanechal všeho záměrného konání. Je oproštěn od sklonů a podmíněností a zbavil se všech tužeb a nadějí. Ó Rámo, zanechej tužeb a spočiň ve vnitřním klidu a míru. Žádné potěšení světa se nemůže měřit s potěšením, které naplní tvé srdce, jakmile se oprostíš od tužeb a nadějí. V kralování, ve společnosti milovaných ani na nebesích člověk nezakouší takové blaho, jako když je osvobozen od tužeb a nadějí.

VASIŠTHA pokračoval: Kdo nemá žádné touhy, ten se světem zachází tak, jako by svět byl jen stopou malého telete. Nejvyšší hora je pro něj pařezem, vesmírný prostor krabicí a všechny tři světy stéblem trávy. Usmívá se činnostem světsky založených lidí. Jak a s čím bychom mohli takovou bytost srovnat? Jak by mohl být takový člověk vyveden z rovnováhy, jestliže je oproštěn od myšlenky „chci, aby se mi přihodilo to a to“? Ó Rámo, touhy a naděje způsobují, že se člověk připoutá ke kolu světské iluze, které se s ním točí stále dokola.

Nahlédneš-li Skutečnost, že vše je Já a rozmanitost je jen slovo, oprostíš se od všech tužeb a nadějí. Hrdina, jenž je obdařen nejvyšší nezaujatostí, odežene skřeta iluze pouhou svojí přítomností. Neraduje se z radostí a netrápí se z utrpení. Tak jako vítr neporazí horu, tak jeho nic nerozptýlí. Nijak se ho nedotýká dvojice sil, přitažlivost a odpudivost, a na vše pohlíží stejně.

Oproštěn od sebemenšího lpění si užívá vše, co k němu samo přichází, a tak jako oči vnímají věci bez touhy nebo nenávisti, tak vnímá vše i on. Zážitky v něm nevyvolávají radost ani smutek. Může se zdát, že je ve světě zapojen do provádění určitých činností, ale jeho vědomí tím není rozptýleno ani rozrušeno. Ať ho v souladu se zákony času, prostoru a příčinnosti potká cokoli příjemného nebo nepříjemného, jeho to vnitřně nijak nezasáhne.

Tak jako provaz mylně považovaný za hada nevystraší toho, kdo pochopil, že jde o provaz, tak se nevrátí iluze, která již jednou zmizela, a neztratí se poznání Já, jehož už jednou bylo dosaženo. Může snad někdo vrátit na strom ovoce, které z něj spadlo?

Pro toho, kdo zná Pravdu, je i nejkrásnější žena jako namalovaný obraz, neboť žena i obraz jsou složeny z týchž pěti základních prvků. Je-li pochopena Skutečnost, pak v nitru člověka nevznikne touha po vlastnění. Tak jako zamilovaná žena dělá domácí práce s myslí zcela ponořenou v rozjímání o svém milém, tak osvícený mudrc jedná ve světě, zatímco je jeho vědomí pevně ustáleno v Pravdě. V obou případech je nemožné příslušnému chování zabránit, donutit zamilovanou ženu zapomenout na svého milého nebo donutit mudrce zapomenout na Skutečnost.

Osvícený mudrc ví, že Já se nezraní, zraní-li se tělo, Já nepláče, když oči roní slzy, Já není spáleno, když je spáleno tělo, a není ztraceno, když je ztraceno vše. Ať je mudrc bohatý nebo chudý, ať žije v paláci nebo v lese, ať ho potká cokoli, mudrce se to vnitřně nijak nedotýká.